

Gyventojų nuomonės apie maisto saugą ir gyvūnų gerovę apklausa

Tyrimo ataskaita

Vykdytojas:

UAB EUROTELA
Vilhelmo Berbomo g. 10 - 223
LT-92221, Klaipėda
Tel.: +370 683 17421
El. paštas: info@eurotela.lt

2024 lapkritis

Apie tyrimą

- Lietuvos pilnamečių (18+ m.) gyventojų apklausa Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos užsakymu vykdyta 2024 m. spalio 22 - lapkričio 8 dienomis.
- Tyrimo tikslas – išsiaiškinti Lietuvos gyventojų požiūrį į maisto saugą ir gyvūnų gerovę.
- Viso apklaustas 601 vyresnis nei 18 metų nuolatinis Lietuvos gyventojas.
- Apklausa buvo vykdoma telefoninio interviu (CATI) būdu. Respondentų atranka buvo vykdoma atsitiktinio telefono numerių generavimo būdu. Apklauso metu buvo laikomasi gyvenamosios vietovės dydžio, apskrities, respondento lyties kvotų.
- Viso buvo 5724 telefono numeriais, iš jų nepavyko prisiskambinti, respondentai netiko apklausai 3123 atvejais, 2000 respondentų atsisakė dalyvauti apklausoje.
- Maksimali rezultatų statistinė paklaida yra $\pm 3,9$ proc.
- Apklausą telefonu vykdė 10 interviuotojų.
- Respondentų pasiskirstymas pagal įvairias charakteristikas pateikiamas kitoje skaidrėje.

Apklaustųjų charakteristikos

		N	%
Lytis	Moteris	325	54,1%
	Vyras	276	45,9%
Gyvenamosios vietos dydis	Vilnius	121	20,1%
	Kaunas, Klaipėda, Šiauliai, Panevėžys	136	22,6%
	Kitas miestas	148	24,6%
	Kaimiška vietovė	196	32,6%
Apskritis	Vilniaus	177	29,5%
	Kauno	122	20,3%
	Klaipėdos	70	11,6%
	Šiaulių	57	9,5%
	Panevėžio	45	7,5%
	Alytaus	28	4,7%
	Marijampolės	29	4,8%
	Telšių	28	4,7%
	Utenos	26	4,3%
	Tauragės	19	3,2%

		N	%
Išsimokslinimas	Universitetinis	201	33,4%
	Aukštasis neuniversitetinis, aukštesnysis	154	25,6%
	Vidurinis, spec. vidurinis, profesinis, nebaigtas vidurinis	246	40,9%
Amžiaus grupės	Iki 30 m.	128	21,3%
	30-44 m.	127	21,1%
	45-64 m.	225	37,4%
	65+ m,	121	20,1%
Pajamos	Iki 500 EUR	140	23,3%
	501 – 800 EUR	118	19,6%
	801 – 1000 EUR	104	17,3%
	1001 ir daugiau EUR	171	28,5%
	Nenurodė	68	11,3%

Rezultatų santrauka. Maisto sauga

Daugiau nei du trečdaliai maisto yra įsigyjama parduotuvėse. Tačiau beveik penktadalis gyventojų teigimu yra užauginama pačių, gaunama iš kitų auginančių. Kaina, patogumas, patikimumas yra iš esmės vienodai svarbūs maisto pirkimo vietos pasirinkimo kriterijai.

Maisto saugumas (54%), skonis (50%), kaina (49%) bei maistinė vertė (47%) yra svarbiausi maisto pasirinkimo kriterijai. Taip pat gana svarbi maisto kilmės šalis (31%).

Maisto saugos tematika labai domina 4 iš 10 apklaustųjų. Maisto sauga ir sveika mityba yra faktiškai vienodai aktualios temos.

Absoliuti dauguma gyventojų maisto saugos kontekste yra girdėję maisto priedų temą (99%), ūkinių gyvūnų gerovę (95%), genetiškai modifikuotą maistą ((5%). Mažiausiai girdėta tema yra antibiotikams atspari bakteriologinė tarša (59%). Svarbiausiais klausimais respondentai laiko antibiotikų ir kitų vaistinių preparatų likučius maiste (74%), pesticidus (63%) ir maisto priedus (62%).

Televizija bei įvairūs internetiniai kanalai yra svarbiausi informacijos apie maisto saugą šaltiniai (tarp 40 ir 50 procentų respondentų juos mini kaip pagrindinius informacijos šaltinius). Gyventojai taip pat yra linkę aptarti šią temą su artimaisiais (43%). Mokslininkai (82%) ir medikai (81%) yra patikimiausi informacijos šaltiniai. Taip pat daug vartotojų pasitiki VMVT (70%). Mažiausiai pasitikima nevyriausybinėmis organizacijomis (40%).

Vartotojų požiūris į maisto saugą yra gana prieštaringas: nors jie teigia žinantys šia tema gana daug (61%), bet taip pat mano, kad tema yra tokia sudėtinga, kad mieliau renkasi patikrintus produktus (47%) bei patikimus prekių ženklus (61%). O tuo pačiu mažiausiai sutinka su teiginiu, kad visas parduodamas maistas yra saugus (25%).

Rezultatų santrauka. Gyvūnų gerovė

Gyvūnų gerovės tema domina beveik 60 proc. gyventojų. 35 proc. apklaustųjų mano, kad gyvūnų gerovės situacija šalyje yra gera arba labai gera. Beveik du trečdaliai visiškai sutinka arba sutinka, kad gyvūnų gerovė turėtų būti saugoma labiau.

Nors labiausiai gyventojai sutinka su teiginiais, kurie teigia moralinę ir teisinę pareigą rūpintis gyvūnų gerove (apie 90%), tačiau gerokai mažiau yra linkę patys prisidėti prie to, t.y. mokėti daugiau už produktus, pagamintus laikantis gerovės normų (75%), nepirkti odinių ar kailinių drabužių (51%).

Žiaurus elgesys su gyvūnais (59%), nelegalios jų veisyklos (53%), beglobių gyvūnų perteklius (49%) gyventojams atrodo svarbiausi šios srities klausimai.

Gyvūnų prieglaudos (86%) ir parama Ukrainos gyvūnams (63%) yra geriausiai žinomos iniciatyvos. Truputį daugiau nei pusė respondentų teigia prisidėję prie kurios nors gyvūnų gerovės iniciatyvos.

Televizija ir internetiniai kanalai (tarp 40 ir 50 procentų) yra svarbiausi informacijos šaltiniai apie gyvūnų gerovę. Patikimiausi informacijos sklaidėjai atrodo veterinarijos gydytojai (92%) ir mokslininkai (84%).

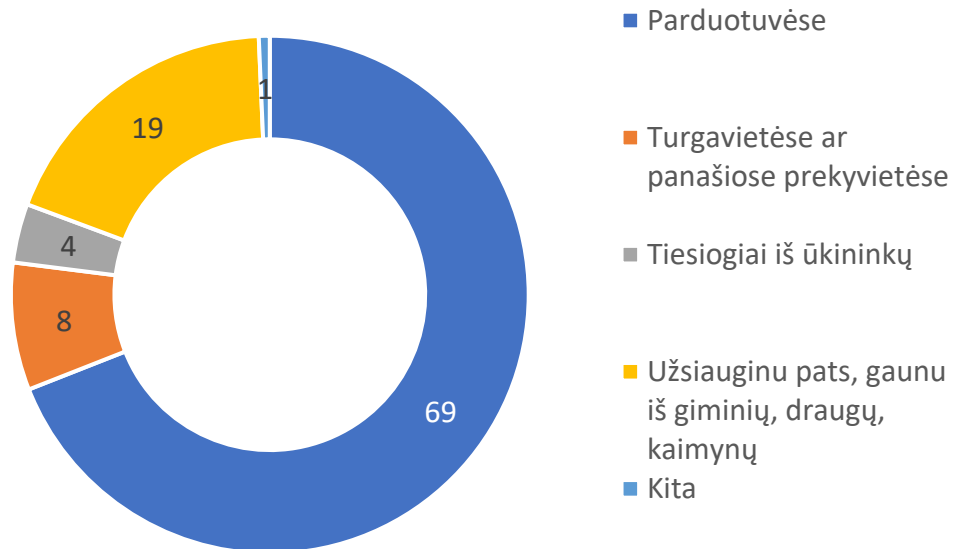
Beveik 8 iš 10 respondentų teigia, kad pirktų net ir brangesnius produktus, jei jie būtų iš aukštų gyvūnų gerovės standartų ūkių.

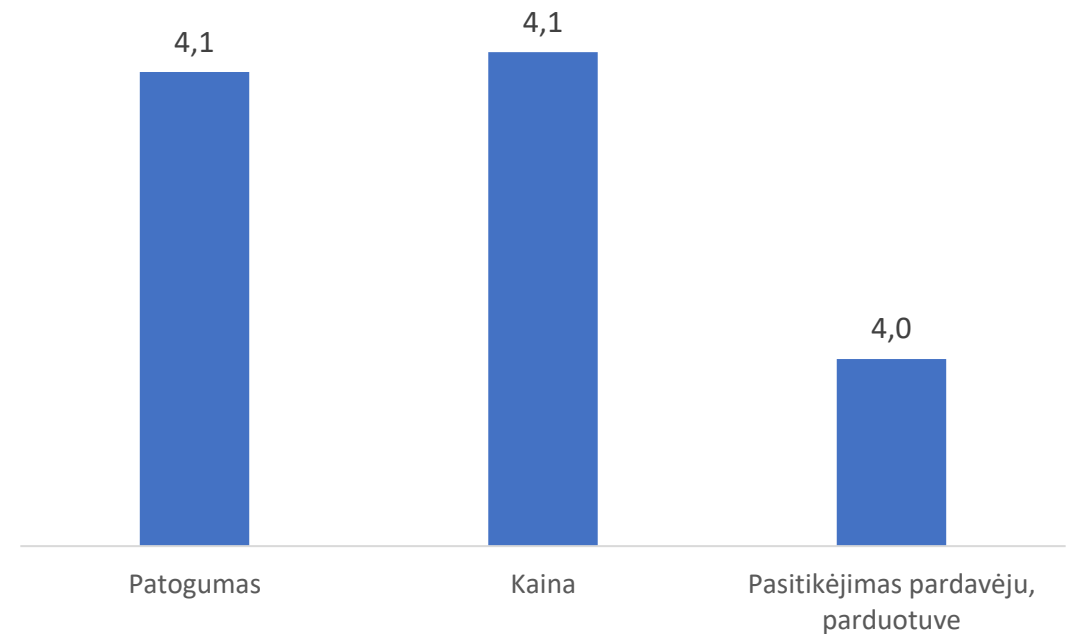
Maisto sauga

Daugiau nei du trečdaliai maisto yra įsigyjama parduotuvėse. Tačiau beveik penktadalis gyventojų teigimu yra užauginama pačių, gaunama iš kitų auginančių. Kaina, patogumas, patikimumas yra iš esmės vienodai svarbūs maisto pirkimo vietos pasirinkimo kriterijai

Maisto įsigijimo vietos, proc.

Maisto pirkimo vietos pasirinkimo kriterijų svarba

KLAUSIMAS: Gal galėtumėte apytiksliai procentais įvertinti, kokią maisto dalį procentais įsigyjate kiekvienoje iš toliau nurodytų vietų?

Kiek svarbūs yra šie veiksniai renkantis, iš kur gauti maistą? Pažymėkite savo atsakymą 5 balų skalėje, kur 1 reiškia „visiškai nesvarbu“, o 5 – „labai svarbu“

Maisto saugumas, skonis, kaina bei maistinė vertė yra svarbiausi maisto pasirinkimo kriterijai. Taip pat gana svarbi maisto kilmės šalis.

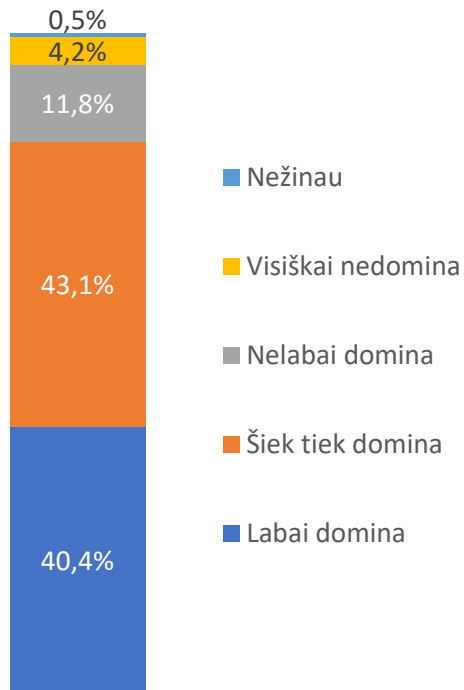
Svarbiausi maisto pasirinkimo kriterijai

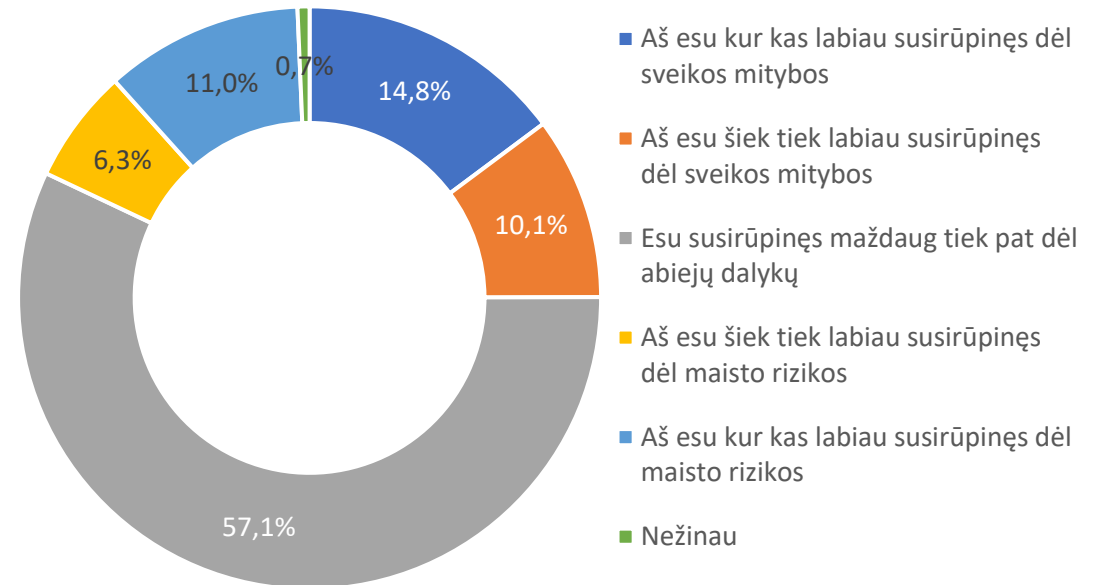
KLAUSIMAS: Kai perkate maistą, kas iš toliau nurodytų dalykų Jums yra svarbiausia (kas įtakoja Jūsų pasirinkimą kur ir kokius maisto produktus įsigyti)? Pasirinkite iki 3 atsakymo variantų

Maisto saugos tematika labai domina 4 iš 10 apklaustųjų. Maisto sauga ir sveika mityba yra faktiškai vienodai aktualios temos

Maisto saugumo temos aktualumas

Sveika mityba vs maisto rizika

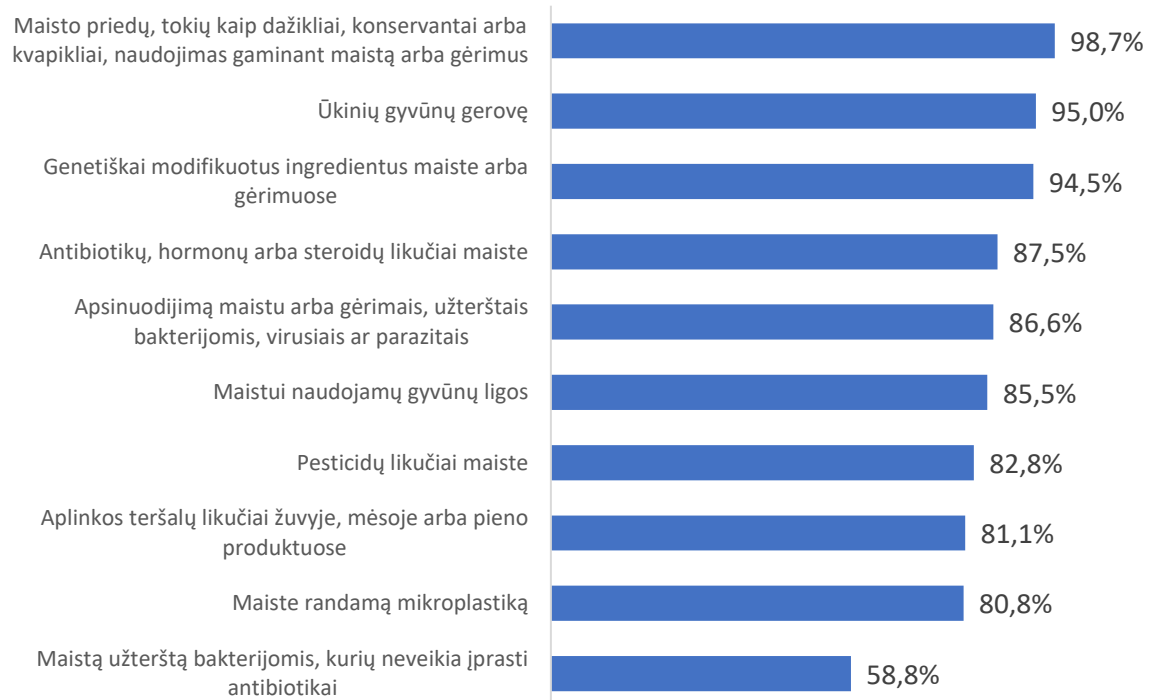

KLAUSIMAS: Ar Jus asmeniškai domina maisto saugos (dėl maiste galinčių būti pesticidų ar kitų teršalų, pavojingų mikroorganizmų) tema?

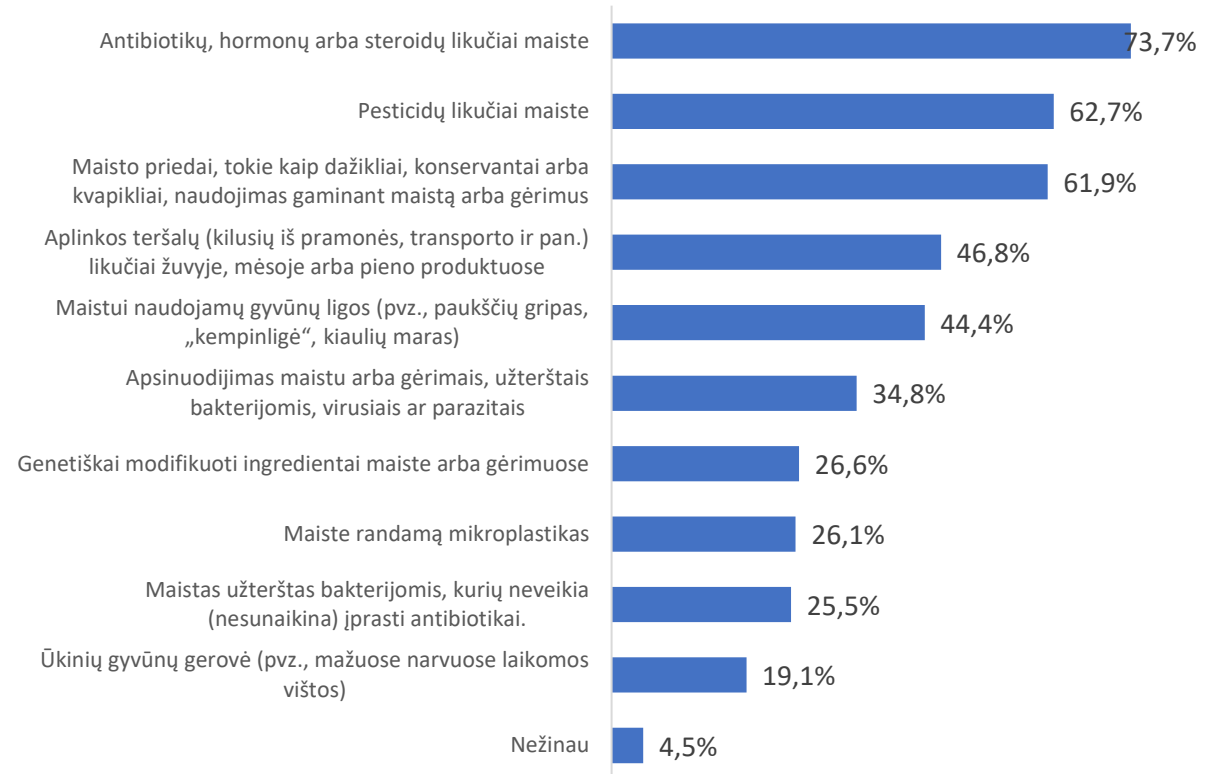
Kas Jums asmeniškai yra svarbiau - sveika mityba (pvz. cukraus, riebalų suvartojimas) ar maisto saugumas (pvz., patikimų gamintojų pagaminti produktai, kurie nesukels apsinuodijimo maistu):

Absoliuti dauguma gyventojų maisto saugos kontekste yra girdėję maisto priedų temą, ūkinių gyvūnų gerovę, genetiškai modifikuotą maistą. Mažiausiai girdėta tema yra antibiotikams atspari bakteriologinė tarša. Svarbiausiais klausimais respondentai laiko antibiotikų ir kitų vaistinių preparatų likučius maiste, pesticidus ir maisto priedus

Maisto saugos temų žinomumas

Maisto saugos klausimų svarba

KLAUSIMAS: Prašome pasakyti, apie kurias iš toliau nurodytų temų, susijusių su maisto sauga, esate girdėjęs (-usi).

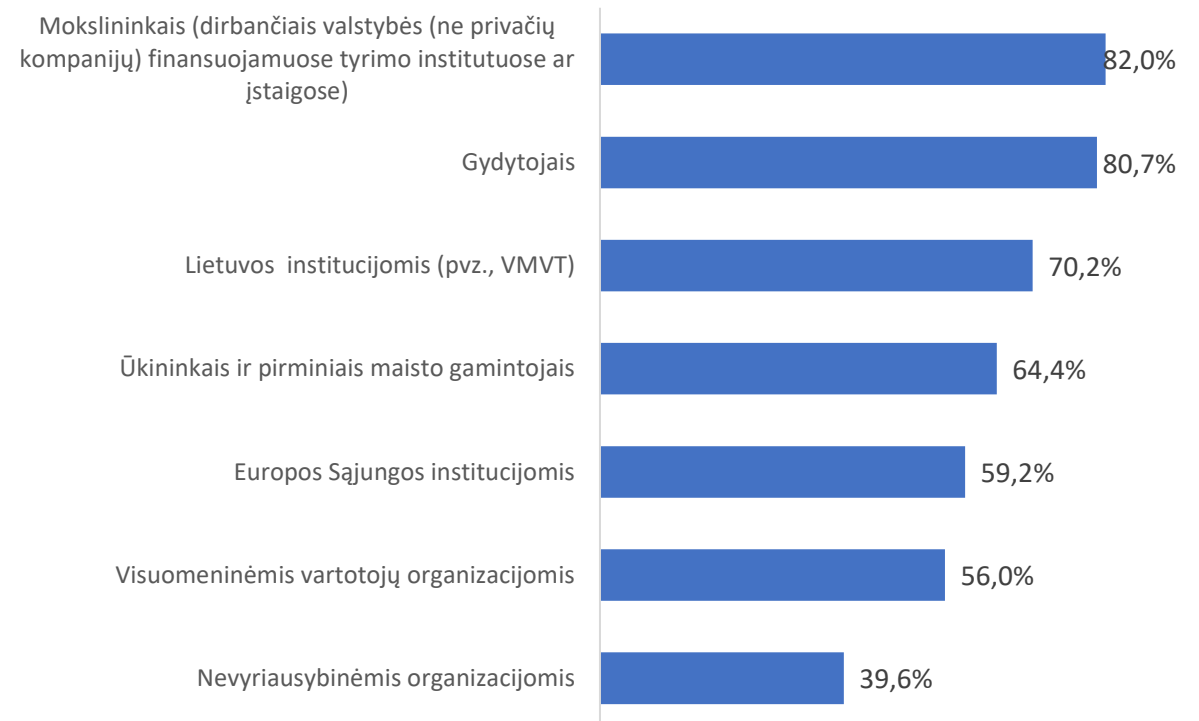
Kaip manote, kurie iš šių maisto saugos dalykų yra patys svarbiausi šiuo metu? Pažymėkite iki 5 temų

Televizija bei įvairūs internetiniai kanalai yra svarbiausi informacijos apie maisto saugą šaltiniai. Gyventojai taip pat yra linkę aptarti šią temą su artimaisiais. Mokslininkai ir medikai yra patikimiausi informacijos šaltiniai. Taip pat daug vartotojų pasitiki VMVT. Mažiausiai pasitikima nevyriausybinėmis organizacijomis

Svarbiausi informacijos apie maisto saugą šaltiniai

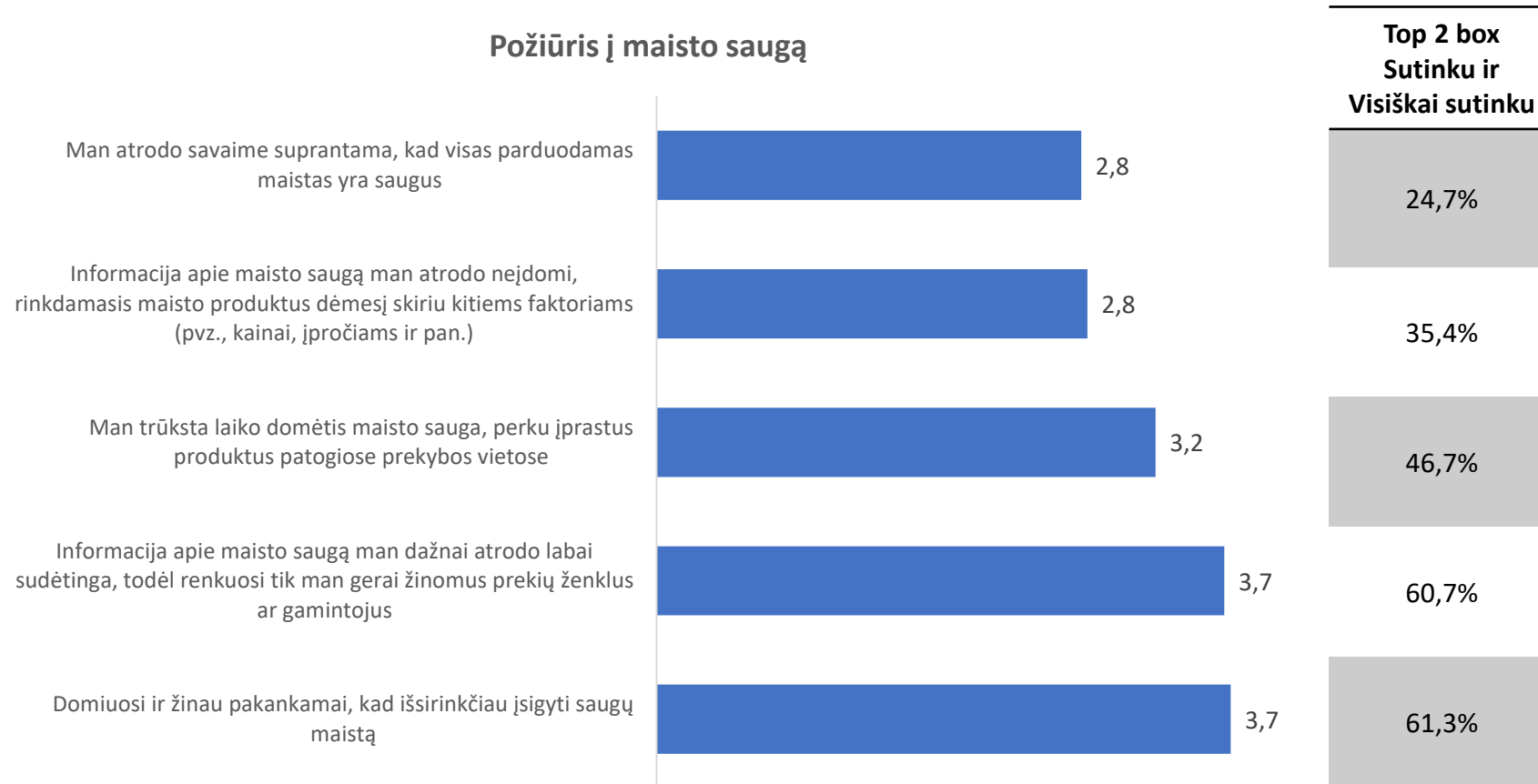
Pasitikėjimas informacijos apie maisto saugą šaltiniais

KLAUSIMAS: Kurie iš toliau nurodytų informacijos šaltinių jums yra svarbiausi sužinant apie maisto riziką? Pažymėkite iki 4 atsakymo variantų

Prašome pasakyti, ar pasitikite šiais informacijos šaltiniais apie maisto saugą?

Vartotojų požiūris į maisto saugą yra gana prieštaringas: nors jie teigia žinantys šia tema gana daug, bet taip pat mano, kad tema yra tokia sudėtinga, kad mieliau renkasi patikrintus produktus bei patikimus prekių ženklus. O tuo pačiu mažiausiai sutinka su teiginiu, kad visas parduodamas maistas yra saugus

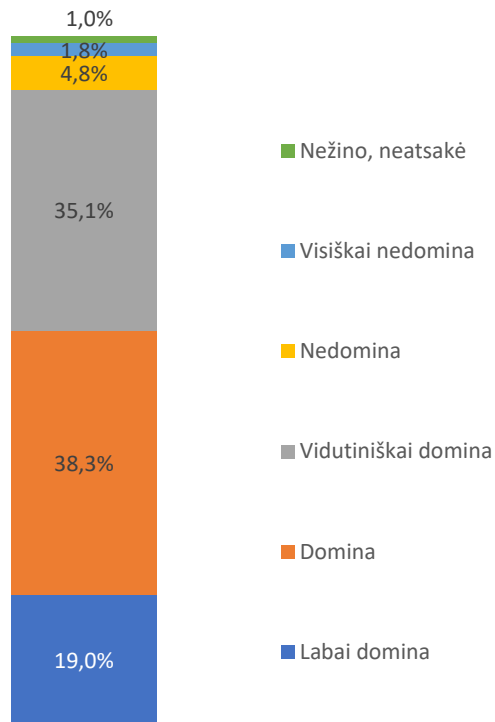
KLAUSIMAS: Pasakykite su kuriais iš šių teiginių jūs sutinkate. Savo atsakymą pateikite 5 balų skalėje, kur 1 reiškia „visiškai nesutinku“, o 5 – „visiškai sutinku“

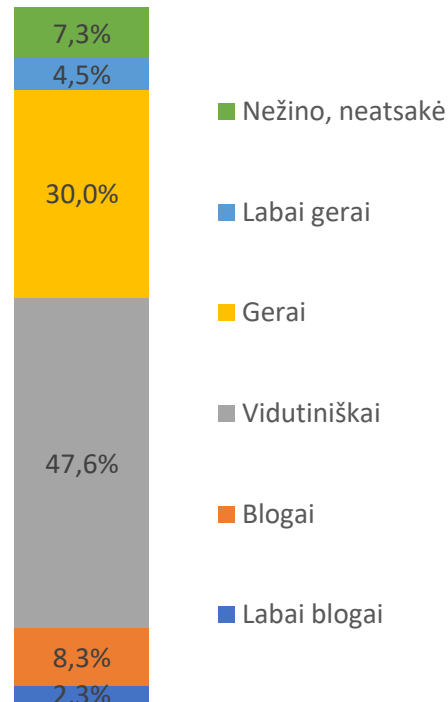
Gyvūnų gerovė

Gyvūnų gerovės tema domina beveik 60 proc. gyventojų. 35 proc. apklaustųjų mano, kad gyvūnų gerovės situacija šalyje yra gera arba labai gera. Beveik du trečdaliai visiškai sutinka arba sutinka, kad gyvūnų gerovė turėtų būti saugoma labiau

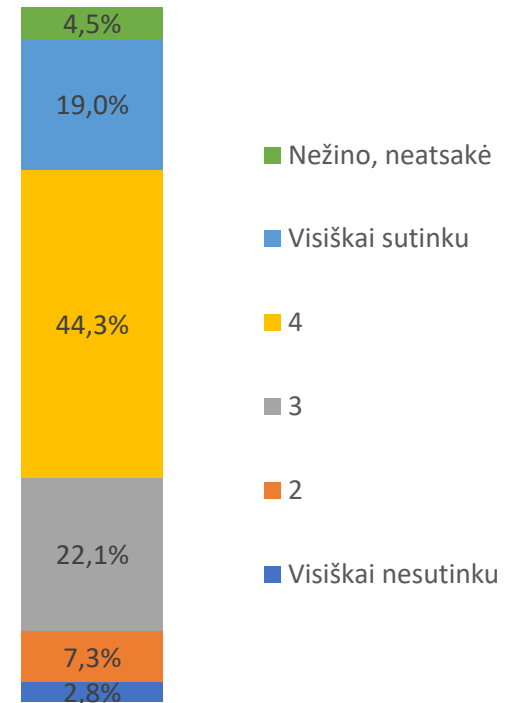
Domėjimasis gyvūnų gerovės tema

Gyvūnų gerovės situacijos vertinimas

Gyvūnų gerovė turėtų būti saugoma labiau

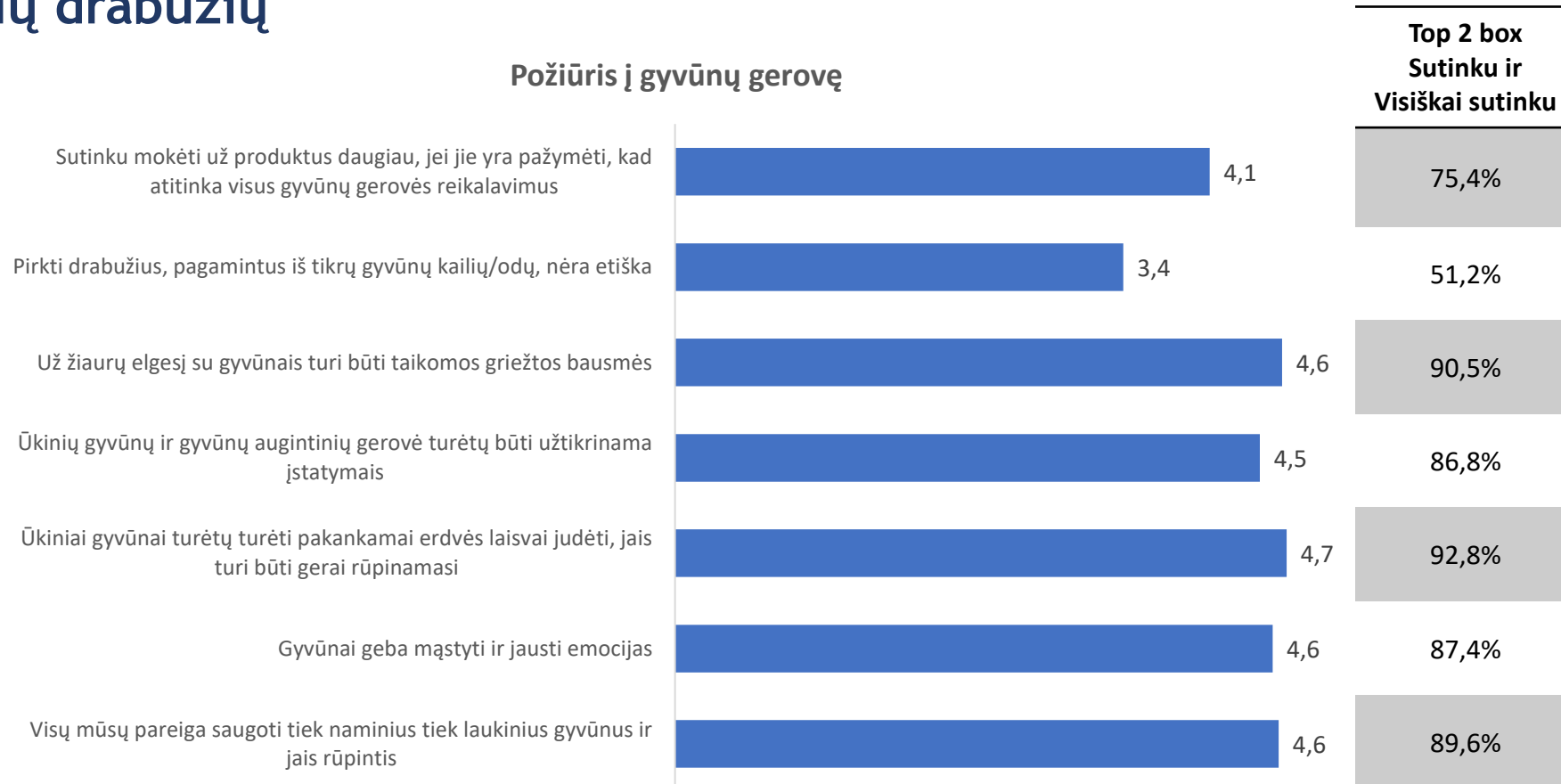

KLAUSIMAS: Ar asmeniškai jus domina gyvūnų gerovės tema?

Kaip vertinate dabartinę ūkinių gyvūnų (t.y., karvių, avių, ožkų, ir pan.) gerovės situaciją Lietuvoje?

Ar manote, kad ūkinių gyvūnų gerovė Lietuvoje turėtų būti saugoma geriau negu dabar?

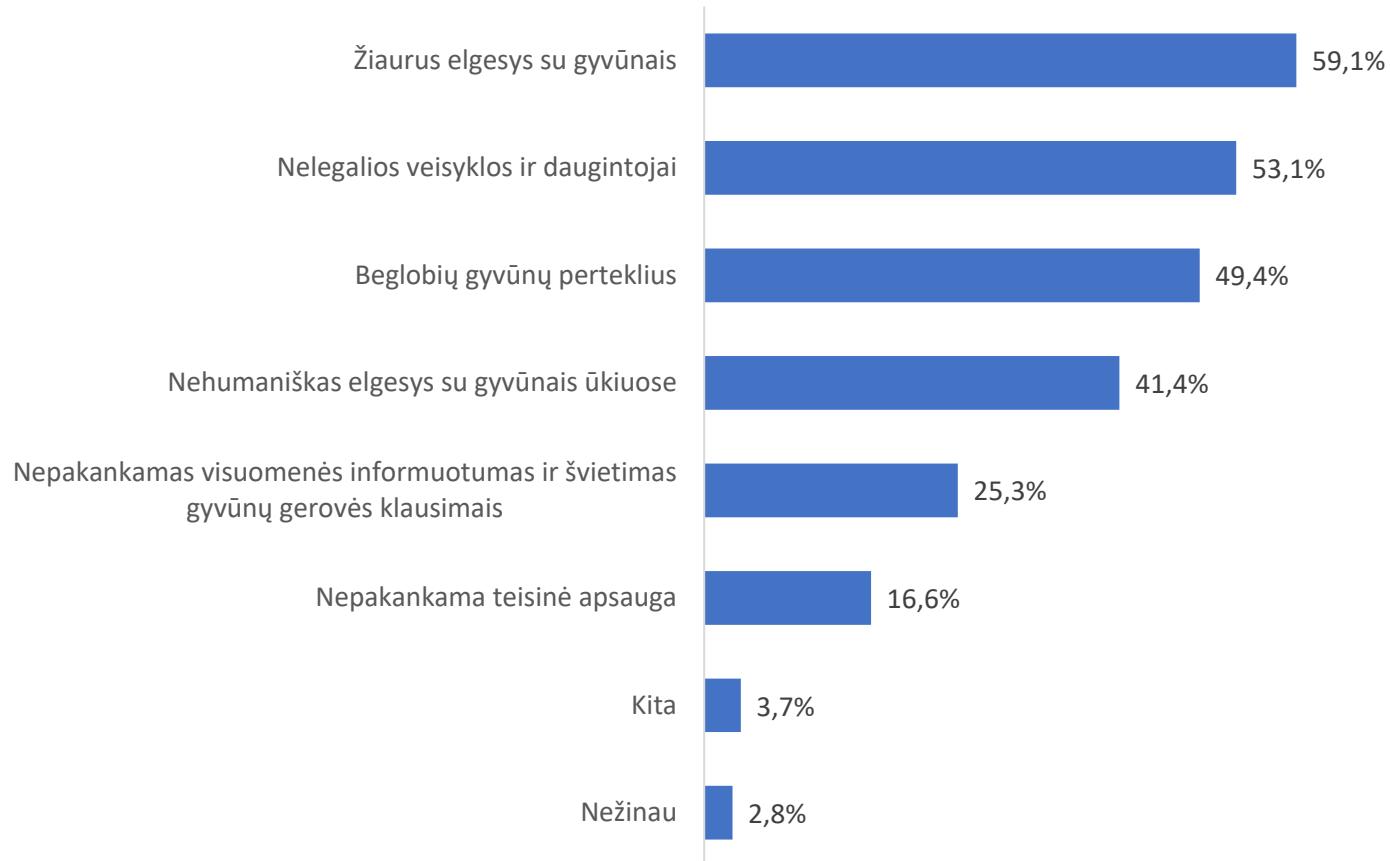
Nors labiausiai gyventojai sutinka su teiginiais, kurie teigia moralinę ir teisinę pareigą rūpintis gyvūnų gerove, tačiau gerokai mažiau yra linkę patys prisidėti prie to, t.y. mokėti daugiau už produktus, pagamintus laikantis gerovės normų, nepirkti odinių ar kailinių drabužių

KLAUSIMAS: Įvertinkite tolesnius teiginius. Savo atsakymą pateikite 5 balų skalėje, kur 1 reiškia „visiškai nesutinku“, o 5 – „visiškai sutinku“

Žiaurus elgesys su gyvūnais, nelegalios jų veisyklos, beglobių gyvūnų perteklius gyventojams atrodo svarbiausi šios srities klausimai

Gyvūnų gerovės klausimų svarba

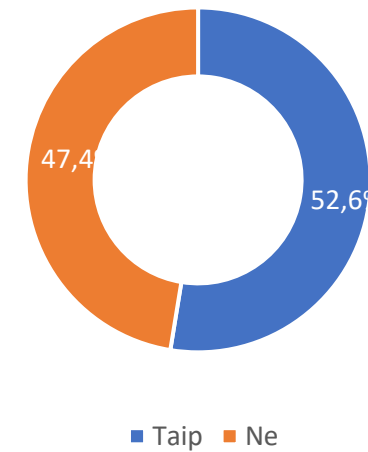
KLAUSIMAS: Kokios gyvūnų gerovės problemos Lietuvoje yra Jūsų nuomone aktualiausias? Pasirinkite iki 3 temų

Gyvūnų prieglaudos ir parama Ukrainos gyvūnams yra geriausiai žinomos iniciatyvos. Truputį daugiau nei pusė respondentų teigia prisidėję prie kurios nors gyvūnų gerovės iniciatyvos

Iniciatyvų žinomumas

Ar yra prisidėjęs prie kurios nors iniciatyvos

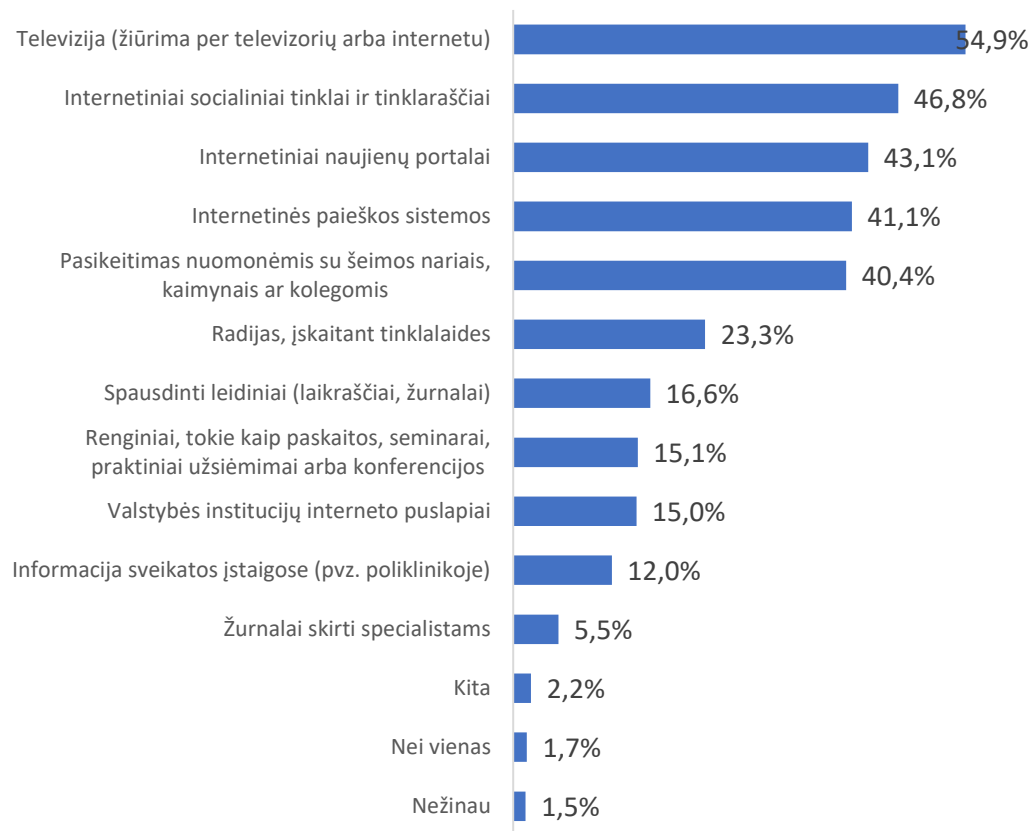

KLAUSIMAS: Apie kurias iš išvardytų gyvūnų gerovės užtikrinimo iniciatyvų esate girdėję?

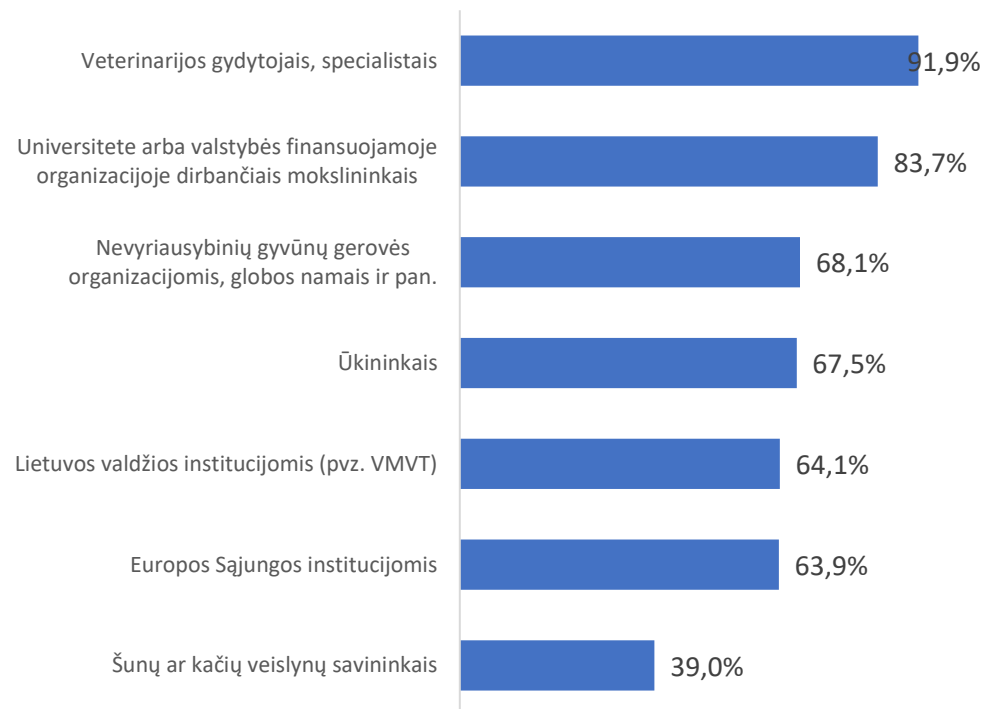
Ar Jūs asmeniškai esate prisidėjęs (-usi) prie bent vienos gyvūnų gerovės iniciatyvos? (pav., savanoriavote gyvūnų prieglaudoje, dalyvavote seminare apie gyvūnų gerovę)

Televizija ir internetiniai kanalai yra svarbiausi informacijos šaltiniai apie gyvūnų gerovę. Patikimiausi informacijos skleidėjai atrodo veterinarijos gydytojai ir mokslininkai.

Svarbiausi informacijos apie gyvūnų gerovę šaltiniai

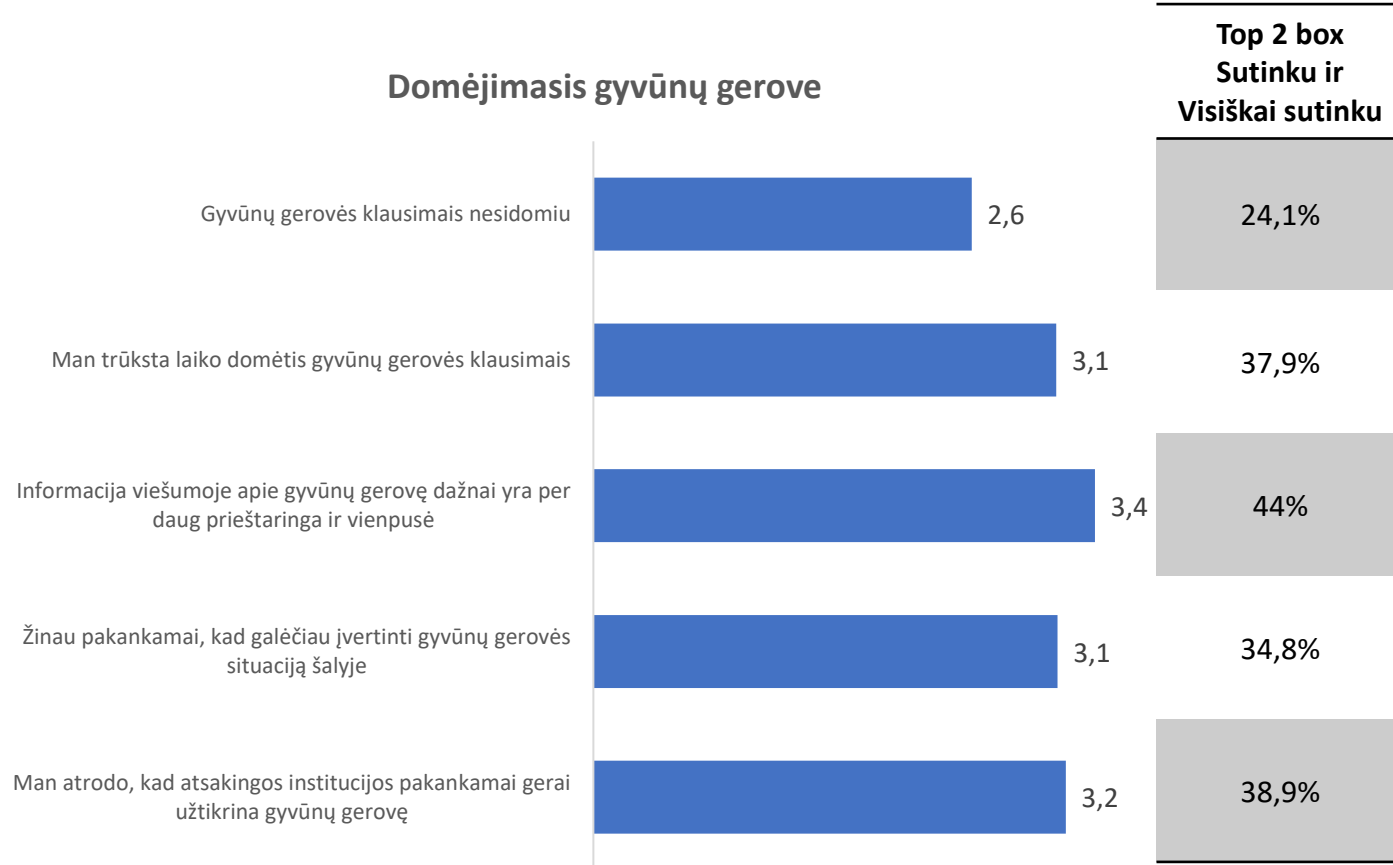
Pasitikėjimas informacijos apie gyvūnų gerovę šaltiniais

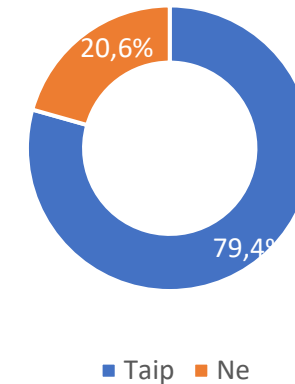
KLAUSIMAS: Kurie iš toliau nurodytų informacijos šaltinių jums yra svarbiausi sužinant apie gyvūnų gerovę? Pažymėkite iki 4 atsakymo variantų

Prašome pasakykite, ar pasitikite šiais informacijos šaltiniais apie gyvūnų gerovę?

Beveik 8 iš 10 respondentų teigia, kad pirktų net ir brangesnius produktus, jei jie būtų iš aukštų gyvūnų gerovės standartų ūkių

Ar pirktų produktus iš aukštų gyvūnų gerovės standartų ūkių, net jei jie būtų brangesni

KLAUSIMAS: Pasakykite su kuriais iš šių teiginių jūs sutinkate. Savo atsakymą pateikite 5 balų skalėje, kur 1 reiškia „visiškai nesutinku“, o 5 – „visiškai sutinku“

Ar sutiktumėte pirkti maisto produktus iš ūkių, kuriuose taikomi aukšti gyvūnų gerovės standartai, nors produkto kaina dėl to būtų aukštesnė (pvz. Laisvai (ne narvuose) laikomų vištų kiaušiniai)

Ačiū, kad pasirinkote mus!

UAB EUROTELA

Vilhelmo Berbomo g. 10 - 223

LT-92221, Klaipėda

Tel.: +370 683 17421

El. paštas: info@eurotela.lt